Ακαδημία Αθηνών / Academy of Athens

γλαστράκι τό, πολλαχ. *γλαστράϊ'* βόρ. ἰδιώμ. *γαστράκι* Ζάκ. (Μαχαιρᾶδ.) Κρήτ. (Κίσ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. *γ λ ά σ τ ρ α* διὰ τῆς παραγωγ. καταλ. *-ά κ ι*.

1) Μικρὰ *γ λ ά σ τ ρ α* **(Ι) 1**, τὸ ὁπ. βλ., ἔνθ' ἀν.: *Ἐγέμισε τὴν αὐλὴ μὲ γλαστράκια. Ἡ γάττα μοῦ ἔσπασε τὸ γλαστράκι* πολλαχ. *Τί ὄμουρφου πού 'ν' ἰφτὸ τοὺ γλαστράϊ'* Τῆν. *Βάλ' 'ς αὐτὸ τοὺ γλαστράϊ' κἀνένα λουλουδάϊ'* αὐτόθ. **β)** Μικρὸν δοχεῖον ἐκ πηλοῦ ἢ λευκοσιδήρου πεπαλαιωμένον, χρησιμοποιούμενον πρὸς τοποθέτησιν ὕδατος ἢ τροφῆς ζῴων Ἰκαρ. (Εὔδηλ.) Κρήτ.(Κίσ.): *Βάλε νερὸ 'ς τὸ γαστράκι τῶ goττῶ*. **γ)** Τεμάχιον πηλίνου δοχείου Σῦρ. **δ)** Μεταφ., εἶδος κεντήματος, προφανῶς ἐκ τοῦ σχήματός του, ὁμοιάζοντος πρὸς *γ λ ά σ τ ρ α ν* Σκῦρ. **2)** Κατὰ πληθ., εἶδος ἀγρίου λαχάνου Μακεδ. (Βαρβάρ.)

γλαστρᾶς ὁ, ἐπίθ. Ἀθῆν. κ.ἀ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ λ ά σ τ ρ α*.

Ὁ κατασκευάζων ἢ πωλῶν γλάστρας ἔνθ' ἀν.: *Πάρ'τε γλάστρες! Ὁ γλαστρᾶς!* Ἀθῆν.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. *Σ' τσοὺ Γαστρᾶδες* Κεφαλλ. (Ἀργοστόλ.) καὶ ὡς ἐπών. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γλαστρᾶς* πολλαχ. καὶ ὑπὸ τὸν τύπ. *Γλαστρῆς* Ἀθῆν. Πελοπν. (Κιάτ. Κρανίδ. Ξυλόκ.) Ἄνδρ. (Κόρθ. κ.ἀ.) Ἀντίπαρ.

γλαστρὶ τό, Δαρδαν.(Ὀφρύν.) Θρᾴκ.(Ἀδριανούπ. κ.ἀ.) Ἰκαρ. Καρ. (Ἁλικαρνασσ.) Κέως Κίμωλ. Κύθηρ. Κῶς Λέσβ. (Πάμφιλ. κ.ἀ.) Μῆλ. Μύκ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. Δαμαρ.) Πάρ. (Νάουσ. κ.ἀ.) Σάμ. (Μαυραντζ. Παλαιόκαστρ. κ.ἀ.) Σίφν. Χίος (Βροντ. Ἐγρηγόρ. κ.ἀ.) — *Λεξ.* Μπριγκ. Βλαστ. 337 *γλαστρὶν* Ἰκαρ. (Χριστ.) *γλιαστρὶ* Σάμ. (Βουρλιῶτ.) *γαλαστρὶ* Νάξ. (Δαμαρ.)

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. *γ λ ά σ τ ρ α* **(Ι)**, τὸ ὁπ. βλ. Ὁ τύπ. καὶ παρὰ Σομ.

Δοχεῖον πήλινον ἢ θραῦσμα τούτου, μετὰ εὐρείας πάντοτε κοιλίας, χρήσιμον εἰς ποικίλας χρήσεις, ὡς εἰς παράθεσιν τροφῆς ἢ ὕδατος εἰς ζῷα ἢ πτηνά, εἰς ἐμφύτευσιν ἀνθέων, εἰς οὔρησιν ἢ ἀποπάτησιν κ.τ.τ. Ἄνδρ. (Κόρθ. κ.ἀ.) Ἀντίπαρ. Θρᾴκ.(Ἀδριανούπ.κ.ἀ.) Καρ.(Ἁλικαρνασσ.) Κέως Λέσβ. (Πάμφιλ. κ.ἀ.) Μύκ. Πάρ. (Νάουσ. κ.ἀ.) Σάμ. (Βουρλιῶτ. Μαυραντζ. Παλαιόκαστρ. κ.ἀ.) Χίος (Βροντ. κ.ἀ.) — *Λεξ.* Μπριγκ.: *'Σ' ἕνα γλαστρὶ πίνουν νερὸ οἱ κόττες* Κόρθ. *Ἄδειασ' τοὺ γλαστρί, πλύν' του, βάνι μέσα καθαρὸ νιρὸ κὶ φέρ' του δῶ* Σάμ. || Φρ. *Θὰ σ' ἀνοίξου τοῦ τσιφάλ' σ' γλαστρί, νὰ πίνιν οἱ ῶ-ὄρ'θις* (ἀπειλή) Πάμφιλ. *Π' νὰ σὶ φτύσ'νι 'ς τοὺ γλαστρί!* (ἀρὰ) Σάμ. || Παροιμ.

Τοὺ γλαστρὶ κά'dαν 'ς τὴ διέβα | τσὶ διαβάτ' ἀνιγέλα

(Τὸ οὐροδοχεῖον ἐκάθητο εἰς τὸν δρόμον καὶ περιέπαιζε τοὺς διαβάτας· ἐπὶ τῶν ἀποδιδόντων εἰς ἄλλους τὰ ἴδια αὐτῶν ἐλαττώματα) Λέσβ. || Ἄσμ.

Λὲ σὲ καταχρειάζομαι, γλαστρί, μέσ' 'ς τὴν αὐλή μου
γιὰ νὰ μαλάσω πίτερα, νὰ τρώῃ τὸ γρουλλί μου

(*γρουλλὶ* = χοιρίδιον) Ἁλικαρνασσ. Ἡ σημ. καὶ εἰς Σομ. Συνών.: *ἀ γ γ ε ι ὸ* **1δ**, *ἀ γ γ ε ι ά σ τ ρ α*, *ἀ μ ί δ α*, *ἀ μ ί δ ι*, *γ α σ τ ρ ὶ* **1**, *κ α θ ο ί κ ι*, *κ ά θ ο ι κ ο*, *κ α τ ο υ ρ έ λ ι*, *κ α τ ο υ ρ ο γ υ ά λ ι*, *κ α τ ο υ ρ ο κ ά ν α τ ο*, *κ α τ ο υ ρ ο κ ο ύ μ α ρ ο*, *κ ο υ ρ ο ύ π ι*, *τ σ ο υ κ ά λ ι*. **β)** Μικρὸν θραῦσμα πηλίνου δοχείου Ἄνδρ. (Κόρθ. κ.ἀ.) Δαρδαν. (Ὀφρύν.) Κίμωλ. Κύθηρ. Μῆλ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. Δαμαρ. κ.ἀ.) Σάμ. Σίφν. Χίος (Ἐγρηγόρ. κ.ἀ.): *Πᾶρε γλαστρὶ νὰ κάνουμε κορασάϊ'* (= τριμμένα θραύσματα πηλίνων ἀγγείων ἢ κεραμιδίων) Κόρθ. *Μάζεψ' τὰ γλαστριὰ τσαὶ πέταξέ τα* Ἄνδρ. *Μάζιψ' τὰ γλαστριὰ ἀπου δῶ μέσα κὶ πᾶνι νὰ τὰ σφιτζουρίξ'ς 'ς τοὺ ρέμα* (*σφιτζουρὶξ'ς* = πετάξῃς) Σάμ. *Τὰ γλαστριὰ τοῦ φούρνου εἶναι χτισμένα μὲ φυρρόγι* (= πυρρόχωμα) Δαμαρ. Ἡ σημ. καὶ εἰς Σομ. Συνών. βλ. εἰς λ. *γ α σ τ ρ ὶ* **3. γ)** Δοχεῖον ἐκ πέτρας λαξευτῆς, εἰς τὸ ὁπ. παραθέτουν τροφὴν ἢ ὕδωρ διὰ τὸν οἰκόσιτον χοῖρον Ἰκαρ. Συνών. *σ κ υ λ λ ο π ό τ ι*.

Ἡ λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. *Γλαστριὰ τά*, Μῆλ.

γλαστρίδι τό, ἐνιαχ. *γλαδὶ* Τσακων. (Μέλαν. κ.ἀ.) Πληθ. *γλαδίζα* Τσακων. (Μέλαν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ λ ά σ τ ρ α* διὰ τῆς ὑποκορ. καταλ. *-ί δ ι*.

Δοχεῖον πήλινον, μετ' εὐρείας κοιλίας, κατάλληλον δι' ἐμφύτευσιν ἀνθέων ἐνιαχ: *Ἄγκα δύ' γλαδίζα νὰ φτύου λαλούιδα* (πῆρα δύο γλαστράκια νὰ φυτέψω λουλούδια) Μέλαν. *Θὰ ζά' νὰ-ν-ἄρου ἕνα γλαδὶ γιὰ τὰ λαλούιδα μι* (θὰ πάω νὰ πάρω ἕνα γλαστράκι γιὰ τὰ λουλούδια μου) αὐτόθ. *Ποῖ 'ν ἐκατδοῦτδε τὸ γλαδί;* (ποιός τό 'σπασε τὸ γλαστράκι) αὐτόθ.

γλάστρινος ἐπίθ. Ἀμοργ. Ἀνάφ. Ἴος Κέως Κίμωλ. Μῆλ. Σίκιν. Σῦρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ λ ά σ τ ρ α* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. *-ι ν ο ς*.

Πήλινος ἔνθ' ἀν.: *Ἔχομε γλάστρινα 'υφέλια* (= κυψέλας) Κίμωλ. *Τσουκαλούδι λέμε τὸ γλάστρινο κύπελλο νεροῦ* Σίκιν. *Πρὶν οἱ ἀρμεοὶ ἦταν γλάστρινοι* (*ἀρμεοὶ* = ἀγγεῖα εἰς τὰ ὁποῖα ἀμέλγουν τὸ γάλα οἱ ποιμένες) Ἀνάφ. *Τὸ μαγκάνι τοῦ κήπου εἶναι μὲ κουβᾶδες γλάστρινοι* Μῆλ. Συνών. *γ α σ τ ρ έ ν ι ο ς*, *γ ά σ τ ρ ι ν ο ς* **2**.

γλαστρίτης ὁ, Ἀντίπαρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ λ ά σ τ ρ α*.

Εἶδος ἀμανίτου ἔχοντος καρπικὸν σῶμα εἰς σχῆμα *γ λ ά σ τ ρ α ς*.

γλαστρίτσα, ἡ, πολλαχ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ λ ά σ τ ρ α* διὰ τῆς ὑποκορ. καταλ. *-ί τ σ α*.

Μικρὰ *γ λ ά σ τ ρ α* **(Ι) 1** ἔνθ' ἀν.: *Θὰ τὸ φυτέψῃς σὲ μιὰ γλαστρίτσα. Ἀγόρασα μιὰ ὡραία γλαστρίτσα. Μοῦ 'σπασε ἡ καλύτερη γλαστρίτσα* πολλαχ. Συνών. *γ λ α σ τ ρ ά κ ι* **1**, *γ λ α σ τ ρ ί δ ι*, *γ λ α σ τ ρ ο ύ λ α*.

γλαστροθέσι τό, Λεξ. Βλαστ. 296.

Ἐκ τῶν οὐσ. *γ λ ά σ τ ρ α* καὶ *θ έ σ η*.

Θέσις ὅπου τοποθετοῦνται αἱ περιέχουσαι ἀνθοφόρα ἢ λοιπὰ φυτὰ γλάστραι.

γλαστρόκολος ὁ, ἐνιαχ. *γλαστρόκουλους* Χίος (Μεστ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. *γ λ ά σ τ ρ α* καὶ *κ ό λ ο ς*.

Τὸ ἀπὸ τῆς βάσεως μέχρι τοῦ μέσου τμῆμα πίθου: *Ἀπάνου τσεῖ ἠγέννησε μιὰ γυναῖκα τσὶ τὸ παιδάι τοὺ βαφκίσαμ' μέσα σ' ἕνα γλαστρόκουλου.*

γλαστρόπουλο τό, ἐνιαχ. *γαστρόπον* Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γ λ ά σ τ ρ α* καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. *-π ο υ λ ο*.

Μικρὰ *γ λ ά σ τ ρ α* **(Ι)**, τό ὁπ. βλ. Συνών. βλ. εἰς λ. *γ λ α σ τ ρ ί τ σ α*.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ